USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **E. R.**, zastoupen Mgr. Tomášem Verčimákem, advokátem se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 8. 2021, č. j. 13 Az 19/2021 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 5. 2021, č. j. OAM-31/ZA-ZA10-LE24-2021, rozhodl o tom, že opakovaná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro rozhodné období (dále též „zákon o azylu“) nepřípustná a řízení o ní dle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Rozsudek městského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Stěžovatel předně namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného a rozsudku městského soudu. Poukazoval i na nesprávné posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný dále nedostál své povinnosti náležitě zjistit skutkový stav. Žalovaný stěžovatele při seznámení s podklady rozhodnutí nepoučil o svém záměru nevyhovět jeho

žádosti, resp. zastavit řízení. Stěžovatel proto nevěděl, že by další tvrzení o rodinných poměrech mohla být relevantní, nelze mu proto klást za vinu, že předmětné skutečnosti neuplatnil již v původním řízení. Stěžovatel je přesvědčen, že v řízení o opakované žádosti uplatnil relevantní nové skutečnosti (doplnil zásadní rodinné skutkové okolnosti), v důsledku kterých měl stěžovatel jeho žádost o mezinárodní ochranu znovu meritorně posoudit. Dokreslením rodinných vazeb došlo ke zpochybnění závěru žalovaného z řízení o první žádosti ohledně možnosti relokace stěžovatele v rámci Ukrajiny.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožnil s posouzením provedeným městským soudem. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský (městský) soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021 - 30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021 - 36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021 - 30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021 - 31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021 - 34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021 - 47 atp.).

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká

právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V dané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] Ve vztahu k námitkám poukazujícím na nepřezkoumatelnost odkazuje soud na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013 - 26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Zdejší soud je názoru, že jak rozhodnutí správního orgánu, tak i rozhodnutí městského soudu požadavkům této judikatury plně dostála. Nesouhlas stěžovatele s jejich věcnými závěry nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku, resp. správního rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163 atd.). Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mu mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017 - 35). Městský soud vystihl podstatu věci, své závěry řádně, srozumitelně a logicky odůvodnil. Jak uvedl i Ústavní soud v bodě 68 nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, že „*není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.*“ Tak tomu bylo i v posuzované věci.

[10] I postup správního orgánu při zjišťování skutkového stavu věci má oporu v judikatuře zdejšího soudu, srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 - 65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 - 43, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008 - 66. Rozhodnutí žalovaného má plnou oporu ve správním spisu, přičemž při zjišťování skutečného stavu věci nedošlo k žádným podstatným vadám s vlivem na výsledek daného řízení (viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007 - 60, ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83, č. 2406/2011 Sb. NSS, ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 - 112, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018 - 28).

[11] K problematice opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65. Svůj závěr formuloval do právní věty: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že „*zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57.*“ V rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, rozšířený senát dospěl k závěru, že: „*Správní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.*“ Dále lze poukázat na rozsudek ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: „*Dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunese břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat*.“

[12] Z citované judikatury vyplývá, že správní orgán při posouzení opakované žádosti zjišťuje, zda se objevily nové závažné skutečnosti, ať již na straně samotného žadatele nebo v zemi jeho původu, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které současně svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a tohoto zákona. Aby tyto skutečnosti byly pro danou věc relevantní, musely by mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Jak žalovaný, tak městský soud postupovali v souladu s touto judikaturou a dospěli ke správnému závěru, že stěžovatel netvrdil žádné takové skutečnosti.

[13] Stěžovatel v řízení o opakované žádosti při poskytnutí údajů výslovně uvedl, že žádá ze stejných důvodů, jako v předchozím řízení, tj. že tam nemá kde bydlet a nemá tam práci (viz protokol na s. 11 správního spisu). Při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí konkretizoval rodinné poměry své dcery, a to v souvislosti s tvrzením, že na Ukrajině nemá žádné zázemí, je z tamní situace otrávený a nechce se tam vracet (viz protokol na s. 46 správního spisu). Žalovaný následně provedl doplňující pohovor, při kterém stěžovatel uvedl, že na Ukrajině nemá zázemí, neboť manželka s ním nekomunikuje, a dcera žije s partnerem (a má vlastní život). Doplnil, že rodinné poměry nepovažuje za nijak důležité. Věděl o nich již při podání první žádosti o mezinárodní ochranu a nyní je specifikoval pouze pro dokreslení toho, „že jim to v rodině neklape“, a nemá se kam vrátit. Při témže pohovoru rovněž uvedl, že se na Ukrajině ničeho neobává, pouze tam není práce, byl by nezaměstnaný, nemá kam jít. V ČR si zvykl. Jiné důvody pro žádost o mezinárodní ochranu nemá. Žalovaný proto v napadeném rozhodnutí správně zdůraznil, že stěžovatelovy rodinné poměry především nejsou skutečností novou, ale stěžovateli známou již při podání předchozí žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel měl tedy povinnost ji uvést již v předchozím řízení (o žádosti ze dne 6. 2. 2018). O své povinnosti uvést úplné skutečnosti, tj. veškeré důvody své žádosti a veškeré potíže, kterým čelil nebo by mohl čelit, byl stěžovatel opakovaně ústně i písemně poučen. Je proto tedy pouze důsledkem jeho vlastního zavinění, že uvedené skutečnosti nebyly předmětem řízení o první žádosti a nejedná se tedy o novou skutečnost nebo zjištění dle §11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Nadto danou skutečnost ani sám stěžovatel nepovažoval za důležitou, jak sám výslovně uvedl.

[14] Nejvyšší správní soud dodává, že jak žalovaný tak i městský soud se důkladně zabývali i vztahem dcery stěžovatele k jejímu partnerovi, resp. důsledky z toho plynoucími pro dané řízení, přičemž i v tomto ohledu postupovali zcela v mezích právní úpravy a judikatury (viz s. 4 a násl. rozhodnutí žalovaného a bod 18 a násl. rozsudku). Nejvyšší správní soud proto na jejich hodnocení v plném rozsahu odkazuje. Lze dodat, že žalovaný a následně i městský soud dostatečně reflektovali i situaci v zemi původu stěžovatele, jakož i další relevantní otázky (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS, a rozhodnutí téhož soudu ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008 - 66, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 - 112, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018 - 28 atp.). Pokud jde o možnost vnitřního přesídlení stěžovatele v zemi původu, městský soud na s. 4 svého rozsudku správně konstatoval, že tato byla řešena již v předchozím rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Opakovanou žádost stěžovatele žalovaný vyhodnotil jako nepřípustnou, nepochybil proto, jestliže se v nyní napadeném rozhodnutí této otázce znovu výslovně nevěnoval a pouze konstatoval, že stěžovatel pochází z města v bezpečné části Ukrajiny (pod trvalou kontrolou ukrajinské vlády), a že mu nehrozí ani jiné nebezpečí v souvislosti s jeho dlouhodobým pobytem v zahraničí a žádostmi o mezinárodní ochranu v ČR (viz s. 6 rozhodnutí žalovaného). Hodnocení provedené žalovaným a městským soudem považuje zdejší soud z hlediska relevantních důvodů pro posouzení přípustnosti opakované žádosti za komplexní a dostatečné.

[15] Nejvyšší správní soud z opatrnosti dodává, že dostatečně prejudikovanou otázkou je i možnost vnitřního přesídlení v rámci domovské země (srov. rozsudky Nejvyššího

správního soudu ze dne 3. 3. 2006, č. j. 4 Azs 164/2005 - 56, ze dne 23. 5. 2006, č. j. 4 Azs 336/2005 - 59, ze dne 3. 8. 2006, č. j. 6 Azs 307/2005 - 87, č. 978/2006 Sb. NSS, ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, ze dne 25. 6. 2020, č. j. 9 Azs 64/2020 - 43, ze dne 26. 1. 2022, č. j. 10 Azs 508/2021 - 30 atp.). Posledně uvedené usnesení se přitom zabývá i aktuální situací na Ukrajině.

[16] Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s tím, že by žalovaný měl povinnost stěžovatele před rozhodnutím o žádosti upozornit, jak se chystá rozhodnout ani jej seznamovat s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno. To z právní úpravy nevyplývá (podpůrně viz i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 - 65, a ze dne 6. 10. 2004, č. j. 3 Azs 21/2004 - 62).

[17] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení takové intenzity, která by mohla vést k přijatelnosti kasační stížnosti (viz výše citovanou judikaturu). Nejvyšší správní soud se s hodnocením provedeným městským soudem ztotožnil a jeho závěry přebírá. Z tohoto důvodu nemohl shledat případnou ani polemiku stěžovatele s jeho argumentací.

[18] Závěrem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že nikterak nezlehčuje situaci stěžovatele. Poskytnutí azylu, resp. doplňkové ochrany, kterých se stěžovatel domáhal, je však zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky. Nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, které jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2020, č. j. 6 Azs 52/2020 - 41). K přehodnocení výše uvedených závěrů neshledává soud důvod ani na základě listin přiložených ke kasační stížnosti.

[19] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[20] Na závěr Nejvyšší správní soud podotýká, že samostatně nerozhodoval o stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44).

[21] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4., usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021 - 32). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti

nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2022

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu